

Marek Czarnecki

Skrzeszew, st. XI, gm. Wieliszewk,
woj. warszawskie, AZP 52-65/48

Informator Archeologiczny : badania 31, 158

1997

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

o wymiarach 4,1 x 2,6 m, odkryta została na głębokości 40 cm (dno na głębokości 70-75 cm). Na głębokości 25 cm od powierzchni ziemi, w obrębie chaty znaleziono ostrogę żelazną, asymetryczną, ze stożkowym kolcem i bocznym haczykiem. Znaczną część chaty zajmowało ogromne palenisko z drobnych, przepalonych kamieni, a w centralnej części znajdowało się „klepisko” z czerwonej, surowej gliny. Pod krótszymi ścianami (północną i południową) odsłonięto ślady dwóch słupów. Inwentarz chaty to: ceramika ręcznie lepiona, toczona na kole, kości zwierzęce, bryłki polepy. Chata XLIV o wymiarach 5 x 3,4 m, na głębokości 40 cm kształtu regularnego prostokąta, odkryta została na głębokości 30 cm. Stwierdzono w niej dwa paleniska: 1 – na głębokości 40 cm, 2 – na głębokości 105 cm od powierzchni ziemi. Dno drugiego paleniska sięgało 165 cm od powierzchni ziemi. W przekroju podłużnym chaty (wschód-zachód) widoczne były ślady dwóch dużych słupów. Po wyeksplorowaniu wypełniska chaty, na głębokości 105 cm odkryto ślady jeszcze pięciu innych słupów. Inwentarz, taki sam jak w chacie XLIII, uzupełniały ciężarek gliniany i osełka kamienna. Paleniska luźne, o przeciętnych wymiarach 120 x 150 cm, miały wypełniska intensywnie czarne, z dużymi kamieniami. Znajdowano w nich ceramikę ręcznie lepioną, toczoną na kole, fragmenty przedmiotów żelaznych, kości zwierzęce i polepę. Podobnie w jamach — inwentarz ruchomy to głównie ceramika ręcznie lepiona i toczona na kole (tzw. siemiechowska), charakterystyczna dla kultury przeworskiej w późnym okresie wpływów rzymskich, a nawet sięgająca V w. n.e., mająca odpowiedniki na stanowiskach w Walkowie i Kurnicy (badania mgr. B. Abramka), fragmenty przedmiotów żelaznych, oselki kamienne, przేశliki gliniane, części kamieni żarnowych.

W rezultacie tegorocznych badań stwierdzono, że obiekty osadnicze odkryte w latach 1995 i 1996, położone w znacznej odległości (80 cm) od wcześniejszych wykopów, są częścią tej samej osady, a nie osadą drugą. Widoczne w profilach ostatnio badanych odcinków zaciemnienia, zawierające materiały zabytkowe, wskazują na istnienie dalszego ciągu osady, zajmującej teren zalesiony.

Ze względu na niezwykle interesującą problematykę ciągłości osadnictwa w rejonie górnej Warty, badania powinny być kontynuowane.

SKRZESZEW, st. XI, gm. Wieliszew, woj. warszawskie, AZP 52-65/48

- ślady osadnictwa kultury trzcinieckiej (wczesna epoka brązu)
- osada kultury przeworskiej (młodszy okres przedrzymski /okres wpływów rzymskich, fazy A₃/B)
- osada kultury wielbarskiej (późny okres wpływów rzymskich, faza C)
- osada z wczesnośredniowieczna (XII/XIII w.)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 12 do 13 lipca przez mgr. Marka Czarneckiego (Archaeology and Art Warszawa) na zlecenie PSOZ. Finansowane przez inwestora prywatnego. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 1,4 ara.

Badania prowadzono w południowej części stanowiska w trzech wykopach pełnopłaszczyznowych i jednym sondażowym.

Zaobserwowano następujące warstwy: 1 — piaszczysto-gliniasty humus (26-30 cm), 2 — calec piaszczysto-gliniasty i gliniasty. Stwierdzono brak warstwy kulturowej, jedynie w stropie calca odkryto pojedyncze „wdeptane” skorupy. Odsłonięto 3 obiekty starożytne: obiekt 1 — jamę zasobową (112 x 119 cm, dno na głębokości 0,56 m) o wypełnisku brunatno-szarym, zawierającą dużą ilość kości zwierzęcych, ceramiki i polepy (kultura wielbarska); obiekt 2 — ziemiankę (250 x 160, dno na głębokości 0,80 m), o wypełnisku warstwowanym, górą czerwony, przepalony piach i fragmenty zwęglonej konstrukcji (kultura przeworska); obiekt 3 — jamę zasobową. Pozyskane materiały zabytkowe to: około 180 fragmentów ceramiki, głównie z obiektów kultury przeworskiej i kultury wielbarskiej oraz pojedyncze przykłady kultury trzcinieckiej i wczesnośredniowieczne, polepa, kości zwierzęce i kości przepalone (około 40 fragmentów), rozcieracz kamienny. Stanowisko zlokalizowane jest na wyodrębnionym cyplu terenowym, otoczonym starorzeczami — w terenie atrakcyjnym do zamieszkania w starożytności, istnieje zatem duże prawdopodobieństwo dokonania interesujących odkryć, tym bardziej, że gliniaste podłoże doskonale zakonserwowało obiekty, nie dopuszczając do zniszczenia ich przez głęboką orkę.

Badania będą kontynuowane.